

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Vi viser til brev av 10.7.2014 der vi blir invitert til å komme med høringsuttalelse til forslag til endring av lov og forskrift.

Fylkesmannens uttalelse bygger blant annet på erfaring med tidligere forsøksordning som er gjennomført i Vinje kommune samt oppstartet planarbeid i flere kommuner i hht. forsøksordningen som nå er avviklet.

Generelt

Med bakgrunn i de interessene som Fylkesmannen, jfr. Embetsoppdraget 2014, er satt til å verne om, ser Fylkesmannen i Telemark en del utfordringer i forbindelse med forslag til lovendring. Dette gjelder hensynet til miljø og friluftsliv, f.eks. påvirkning på sårbare dyre- og fuglearter, forurensning (utslipp og støy) samt for friluftsliv.

Noen kommuner er spesielt godt egnet for skuterkjøring med store vidder og flott natur. Dersom turløyper for skuter blir tilgjengelig for alle, vil slike områder antakelig oppleve massivt besøk fra nabokommuner og regionen ellers. Dette kan resultere i overbelastning på naturen og være til stor ulempe for annet friluftsliv i disse områdene.

Dersom denne lovendringen blir vedtatt, ser Fylkesmannen i Telemark det som riktig og positivt at løypetraseene skal fastsettes gjennom en planprosess etter plan- og bygningsloven. Man er da sikret en bred medvirkning og god lokal forankring. I planprosessen skal alle relevante planhensyn være vurdert, bl.a. tematiske hensyn som er listet opp i forskriften. På denne måten kan løypenettet «skreddersys» til hver enkelt kommune. Planprosessen gir statlig regional myndighet mulighet til å påse at alle hensyn til nasjonale eller vesentlige regionale interesser er ivaretatt, og om nødvendig reise innsigelse. Det er også positivt at man i forskriftens § 4a åttende ledd, åpner for klageadgang også på kommuneplannivå. Dette er ytterligere med på å ivareta rettssikkerheten for alle parter/interesser.

Fylkesmannen i Telemark har videre noen kommentarer som er viktige å vurdere i arbeidet med lovendring og forskrift samt veiledere.

Begrensning på bruk

I høringsdokumentet, pkt. 5, sies det at kommunen kan begrense bruken av løypene til bestemte formål eller grupper så lenge dette ikke strider mot andre rettsregler, f.eks. prinsippet om ikke-diskriminering i EØS-avtalen. Videre står det at grunneier, ut fra prinsippet om råderett over egen eiendom, vil kunne nekte bruk av snøskuter over sin eiendom og sette vilkår som ikke kommunen kan sette.

Fylkesmannen i Telemark mener at dette punktet gir rom for tolkning, og ber om en klarere formulering på hva kommunen, og ikke minst grunneier, kan sette av begrensninger sett i forhold til EØS-retten.

Tilkomst til løypenett

Fylkesmannen i Telemark anbefaler at det blir stilt krav om at man i planarbeidet skal vurdere områder for parkering, evt. skutergarasje, ved bilveg i tilknytning til skuterløyper. Dette for i størst mulig grad å unngå avgreininger til/fra hytter og boliger i områdene.

Kartlegging av friluftsliv

Det stilles krav om at kommunen skal kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges og vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftsområder i kommunen. Det er mange kommuner som ikke har kartlagt sine friluftsområder, så dette vil kreve relativt mye ressurser for den enkelte kommune. Samtidig vil denne kartleggingen av friluftsområder være et nyttig redskap for kommunene også i andre plansaker. I «Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv» har man som målsetning at flest mulig av landets kommuner har kartlagt og verdsatt sine viktigste friluftsområder innen 2018. Vi mener dette bør nevnes under merknader til forskriften evt. i veileder, slik at kommunene ser at denne jobben skal gjennomføres i løpet av de nærmeste årene, uavhengig av om man skal etablere skuterløyper. Vi vet at støy er en av de største helseplagene vi har i landet og det er særlig viktig at verdifulle rekreasjonsområder og stille områder blir kartlagt og ivarettatt.

Naturmangfold

Det er svært viktig at det skal være et absolutt forbud mot at løypene legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller i nasjonale villreinområder.

I tillegg legger man opp til at kommunen i planarbeidet må vurdere om skuterløypene utgjør trussel mot andre villreinområder, dyre- og fuglearter eller annen naturmangfold, og evt. ta hensyn til dette.

Fylkesmannen i Telemark gjør oppmerksom på at bruken av begrepet nasjonalt villreinområde kan tolkes på flere måter og at denne definisjonen ikke er tilstrekkelig for ivaretagelse av viktige villreininteresser. Vi viser her til arbeidet som er gjennomført i forbindelse med de regionale planene for villreinfjella som gjør seg gjeldene i Telemark gjennom Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (Heiplanen) og Regional plan for Hardangervidda. Disse planene er utarbeidet med oppdatert kunnskap om villreinens bruk og er lokalt forankret i kommunene. Vi ber om at det i lovendringen tas hensyn til dette og at det tas høyde for at de regionale planene har ulik utforming.

Vi gjør videre oppmerksom på at det også utenfor de definerte grensene av «nasjonale villreinområder» jf. de regionale planene, ligger viktige leveområder for villreinen. Vi viser særlig til Heiplanens «hensynssone villrein» som er viktige randområder som i stor grad har samme retningslinjer som «hensynssone nasjonalt villreinområde» Videre bør forbudet også

gjelde i de definerte trekkområdene som er svært viktige i forbindelse med villreinens sesongvarierte bruk av fjellområdene og utveksling mellom bestandene.

Sensitive arter og deres leveområder er unntatt offentlighet på grunn av faren for faunakriminalitet. Kommunene er derfor avhengig av god dialog med Fylkesmannen for at disse artene blir ivaretatt.

Sikkerhet

§ 4a femte ledd bokstav b) setter krav om kommunene skal ta hensyn til sikkerheten. I merknader til bestemmelsene, står det at løypene ikke bør legges i skredutsatte områder eller bratt terreng. Det anbefales videre at kommunene benytter tilgjengelige kartdatabaser, f.eks. fra NGI, i planarbeidet. Fylkesmannen i Telemark viser til brev fra NVE, datert 10.4.2014, der det påpekes at aktsomhetskartene som vanligvis benyttes ved arealplanarbeid ikke er egnet ved vurdering av skredfare i forbindelse med skuterløyper. Fylkesmannen mener derfor det bør være et krav at kommunene benytter fagpersoner med dokumentert snøskredfaglig kompetanse ved vurdering av sikkerheten i skuterløypene.

Med hilsen

Hans Bakke
avdelingsdirektør

Solfrid Klodvik
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Telemark fylkeskommune Postboks 2844 3702 SKIEN